

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai
Önkormányzat Képviselő-testület ülése

Budapesti X. kerületi Rendőrkapitányság

Vezetője

15/779/2/2009.

1102 Budapest, Harmat u. 6-8.

1475 Budapest, Pf. 31. ☎ 36 (1) 263-7200/50-100

2009 NOV 13

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselőtestülete

B u d a p e s t

Tisztelt Képviselőtestület!

Csatoltan megküldöm a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő testülete 2009. évi munkatervében meghatározott, és a 2009. november 12-i testületi ülés napirendi pontjában szereplő "Javaslat a családon belüli erőszak megelőzését, a vonatkozó jogsértések megszakítását, felderítését célzó rendőrségi és önkormányzati feladatok összehangolására" valamint a „Tájékoztató a bevásárló központok, piacok, üzletek, vendéglátó-ipari egységek közvetlen környezetének rendjéről, közbiztonságának alakulásáról, valamint a közterület engedély nélküli használatáról, illetve a jogosulatlan kereskedelem kapcsolatos aktuális helyzetéről” témakörű tájékoztatót.

A tájékoztatót a jogi bizottság feltehetően következő ülésén megtárgyalja, és elnöke az ülésen ismerteti a bizottság határozatát.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselőtestülete a kerületi kapitányság a kerületben lakó gyermek és fiatalok valamint az időskorúak sérelmére elkövetett jogsértések alakulásáról és a további szükséges intézkedések bevezetéséről témakörű tájékoztatót tudomásul veszi.

B u d a p e s t, 2009. november 9.

ÁCS PÉTER r. ezredes s.k.
rendőrségi tanácsos
kapitányságvezető

Törvényességi szempontból látta:

Dr. Neszte István

jegyző

**Budapesti Rendőr-főkapitányság
X. kerületi Rendőrkapitányság
Bűnügyi Osztály Vezetője**

1102 Budapest, Harmat u 6-8.
Tel.: 263-7200 fax: 263-7222 BM: 50-110

**Ács Péter rendőr ezredes
Rendőrségi tanácsos Úrnak**

**Budapesti Rendőr-főkapitányság
X. kerületi Rendőrkapitányság
Vezetőjének**

Helyben

Tisztelt Ezredes Úr!

Jelentem, hogy a családon belüli erőszak megelőzését, a vonatkozó jogsértések megszakítását, a felderítést célzó rendőrségi és önkormányzati feladatok összehangolására készítenő javaslat összeállítása érdekében az alábbi értékelő jelentést terjesztem fel.

1. A családon belüli erőszak kezelésének jogi alapjai:

Az 1949. évi XX. Törvény, a Magyar Köztársaság Alkotmánya a valamennyi embert megillető alapvető jogokon túl kiemelt figyelmet szentel a gyermekeknek és az ifjúságnak. A házasságról, családról és gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.), illetve a hozzá kapcsolódó jogszabályok számos rendelkezést tartalmaznak, melyek közvetve vagy közvetlenül a gyermekek veszélyeztetettségének, bántalmazásának megelőzését célozzák, illetve intézkedéseket írnak elő a kialakult veszélyeztetettség megelőzésére, megszüntetésére. Az ENSZ Közgyűlése által 1989. november 20-án elfogadott a Gyermekek jogairól szóló Egyezmény. Az Egyezmény 1991-ben vált a magyar jogrendszer részévé (1991. évi LXIV. Tv) Az Egyezmény átfogóan rendezi a gyermek jogait, kizárva minden diszkriminációt a jogok érvényesülésében.
1997. évi XXXI tv., a Gyermekvédelemről.

A családon belüli erőszak fogalma

A családon belüli erőszak fogalmát a hagyományos hozzátartozói kapcsolatnál szélesebben kell értelmezni: ki kell terjeszteni a jelenleg vagy korábban fennálló élettársi, gyámsági, gondnoksági, partneri viszonyokra. Új elem a partneri kapcsolat meghatározása, mely a rendszeresen vagy időközönként egy háztartásban élők viszonyát jelenti. E széleskörű

értelmezés azért szükséges, mert a jelenség minden függőségen alapuló helyzetben előfordulhat, és csak a kiszolgáltatottság megszüntetésével lehet védekezni ellene sikeresen. A bántalmazás különböző esetei a tettelegességtől a szexuális kapcsolatra való kényszerítéssel át a zaklatásig, valamint az emberi méltóság megsértésig terjedhetnek. Zaklatás alatt a mindennapi életvitelben való tartós, rendszeres és súlyos zavarást értjük.

A családon belüli erőszak, partnerkapcsolati erőszak, bántalmazás minden olyan hatalmi visszaélés, amely érzelmi, testi, verbális, szexuális, gazdasági vagy szociális kényszer révén próbálja befolyásolni, korlátozni vagy megtörni mások akaratát. A kapcsolati rendszert érinti, rendszerszemléletű, holisztikus megközelítésben (egészlegességben) vizsgálható, közösségi szinten kezelhető.

Családon belüli erőszak amikor a bántalmazó rendszeresen, vagy időnként a családjában (háztartásában) élő személy:

- testi épségét veszélyezteti,
- szexuálisan bántalmazza,
- személyes biztonságát veszélyezteti,
- emberi méltóságában megsérti,
- mindennapi életét tartósan vagy rendszeresen súlyosan zavarja, zaklatja

A cselekmény irányulhat bármely olyan személy ellen, aki – bizalmi vagy hatalmi alapon – a bántalmazóval függő, illetve kiszolgáltatott helyzetben áll (házastárs, élettárs, gyermek, idős vagy fogyatékos személy lehet). A bántalmazás megvalósulhat aktív (cselekvő) módon, vagy passzív magatartással (elhanyagolással), vagy mindkettővel. A családon belüli erőszak az egy háztartásban élő személyek, illetőleg hozzátartozók, a volt házastársak, volt élettársak, továbbá a gyermekvédelmi intézményekben nevelkedő kiskorúak között megvalósuló, vagy őket a felsorolt személyek cselekménye által érintő bűncselekmények:

- emberölés (Btk.166.§),
- erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167.§.),
- öngyilkosságban közreműködés (Btk. 168.§),
- magzatelhajtás (Btk.169.§),
- testi sértés (Btk. 170.§),
- gondozás elmulasztása (Btk. 173.§),
- kényszerítés (Btk.174.§),
- lelkiismereti és vallásszabadság megsértése (Btk.174/A.§),
- személyi szabadság megsértése (Btk.175.§),
- emberrablás (Btk.175/A.§),
- emberkereskedelem (Btk. 175/B.§),
- magánlaksértés (Btk. 176.§),
- levéltitok megsértése (Btk.178.§),
- rágalmozás (Btk.179.§.),
- becsületsértés (Btk. 180.§.),
- közúti veszélyeztetés (Btk. 186.§.),
- családi állás megváltoztatása (Btk. 193.§),
- kiskorú elhelyezésének megváltoztatása (Btk. 194.§.),
- kiskorú veszélyeztetése (Btk.195.§),
- tiltott pornográf felvétellel való visszaélés (Btk. 195/A.§.),
- tartás elmulasztása (Btk.196.§.),

- a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIV. fejezet II. cím),
- közveszély-okozás (Btk. 259.§.),
- terrorcselekmény (Btk. 261.§),
- garázdaság (Btk. 271.§),
- önbíráskodás (Btk.273.§.),
- visszaélés kábítószerrel (Btk.282/B.§.),
- rablás (Btk. 321.§.),
- rongálás (Btk. 324.§.).
- magántitok jogosulatlan megismerése (Btk. 178/A.§),

Az erőszakos cselekményekbe torkolló családi viszályok okai megváltozott párkapcsolati viszonyok,

- hagyományos családi, közösségi viszonyok felbomlása,
- ha valamelyik fél csalódást okoz, az elvárások teljesítése akadályokba ütközik (szemrehányás, panaszkodás = tehetetlenség = az érzelmi és a verbális erőszak fizikai erőszakot szül = ütés),
- anyagi problémák, lakhatási nehézségek, munkanélküliség,
- szülői kompetencia hiányosságai,
- a társak érzelmi-, lelki eltávolodása, a szeretet hiánya, (nincs támasz...)
- együttélés együttműködés nélkül, kommunikációs hiányosságok,
- a verbális erőszak „beszólás”, a levegőnek nézés,
- agresszióra való hajlam-függőségbe kerülés az agressziótól (veszekedés-kibékülés),
- kábítószeres, az alkohol (tíz esetből legalább hétben az elkövető, négyben pedig a sértett ittas állapotban van),
- kilépés a helyzetből (megerősíti a másik panaszait).

A családon belüli erőszakra vonatkozó kifejezések (family, domestic violence)

Az intim partner elleni erőszak (intimate partner violence) az intim viszonyon belüli olyan magatartás, mely fizikai, pszichológiai vagy szexuális sérelmet okoz. Az ilyen magatartások közé tartoznak a fizikai agresszió cselekményei, mint pofon, megütés, rúgás, verés, a pszichikai bántalmazás, mint a megfélemlítés, folytonos lebecsülés vagy megalázás, erőszakos közöszülés, szexuális kényszerítés más fajtája és a különböző kontrolláló magatartások, mint a családtagoktól, barátoktól való elszigetelés, a mozgás korlátozása, az információhoz és segítséghez való hozzájutás korlátozása.

A gyermekbántalmazás magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, a bizalmon vagy a hatalmon alapul.

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában. Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történhet és történik meg valakivel.

Szóbeli (verbális erőszak) a másik személy lekicsinylése, sértegetése, gúnyolódás, nevetségessé tevés, bántalmazással, veréssel, gyerekek elvételével, öngyilkossággal való fenyegetés.

Lelki erőszak az alapvető érzelmi igények megtagadása, barátoktól, munkától, családtól, kedvenc foglalatosságtól való elszigetelés vagy eltiltás, féltékenység, a másik fél önbizalmának módszeres lerombolása, elzárkózás a problémák közös megbeszélésétől, a másik fél állandó hibáztatása, tárgyainak összetörése, fegyverrel való fenyegetőzés, félelmet keltő viselkedés, támadó faggatózás, ijesztő autóvezetés, telefon és egyéb kommunikációs csatornák lezárása, állandó ellenőrzés.

Testi (fizikai erőszak) a lökdösés, pofozás, fojtogatás, haj húzása/kitépése, ütés, rúgás, harapás, rázás, égetés, fegyverrel való bántás vagy fenyegetés, késsel való megszúrás, alapvető szükségletek megtagadása, bezárás, kizárás, megkötözés, mozgásszabadság korlátozása.

A családon belüli erőszak megelőzése és kezelése az ellátórendszerben

A családon belüli erőszakkal szembeni hatékony fellépés követelménye a családon belüli erőszak **fogalmának** pontos meghatározása, figyelemmel arra, hogy a kezelni kívánt jelenség elsősorban a **függőségen alapuló** személyközi viszonyok keretein belül jelentkezik, ugyanakkor jellegzetesen előfordul a család hagyományos értelmezésén kívül eső A bántalmazás és elhanyagolás **korai felismerése** a jelzőrendszer hatékony működésének segítségével, az együttműködő szakemberek speciális **felkészítése** és az intézményes **védelmi rendszer** kiépítése.

A jelzőrendszer tagjai

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- a rendőrség, az ügyészség, a bíróság,
- pártfogó felügyelői szolgálat, áldozatsegítő szolgálat,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek

- **jelzéssel élni** a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- **hatósági eljárást** kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- **egymással együttműködni** és egymást **kölcsönösen tájékoztatni**
- büntetőeljárás lefolytatása során felderített olyan okokról és körülményekről, amelyek a bűncselekmény elkövetését közvetlenül lehetővé tették, **tájékoztatni kell a bűnözés megelőzésére illetékes állami, vagy önkormányzati szervet,**

- a bíróság, az ügyész, vagy a nyomozó hatóság olyan tényt állapít meg, körülményt észlel, amely miatt más állami, önkormányzati szerv törvényben meghatározott feladata bírósági, közigazgatási, vagy más **eljárás kezdeményezése, lefolytatása**.

A jelzőrendszer tagjai I. a gyermekorvos és a védőnő

- Közös feladatuk megbecsülni, hogy **milyen fokú a veszélyeztetettség** (alacsony, mérsékelt, súlyos), mert ennek függvényében kell döntenii a további teendőkről.
- A probléma súlyosságától függően kell igénybe venni **más szakellátó intézmény** (szakorvos, pszichiáter, pszichológus, családterapeuta, egyéb speciális szolgáltató) segítségét, illetve a **gyermekjóléti szolgálathoz**, vagy bűncselekmény esetén a **rendőrséghez** kell fordulni.

A jelzőrendszer tagjai II. a gyermekvédelmi felelős

- tanulók **tájékoztatása**, hogy és milyen időpontban fordulhatnak hozzá,
- jól látható helyen **közzéteszi** a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, gyermekek átmeneti otthona) címét, illetve telefonszámát.
- **családlátogatás** a veszélyeztetett tanulóknál,
- gyermekbántalmazás védelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén **kezdeményezi**, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,

A jelzőrendszer tagjai III. a rendőrség

- **közbiztonsági** feladatok (intézkedés, jelzés)
- **bűnügyi** feladatok (nyomozás elrendelése, szemle)
- **bűnmegelőzési** feladatok (képzés, tájékoztatás, programok, együttműködés)
- **gyermekvédelmi** törvényből eredő feladatok (jelzés, eljárás kezdeményezése, ideiglenes elhelyezés)

A jelzőrendszer tagjai IV. A gyermekjóléti szolgálat

Ha a gyermekjóléti szolgálat a gyermek bántalmazására, elhanyagolására utaló jeleket nem tapasztal, **mellózi a segítségnyújtást**.

Ha egyébként a gyermek veszélyeztetettsége bizonyítható, az alapellátás (önkéntes együttműködés), vagy védelembe vétel eredményeként **gondozza a gyermeket**. Mellózi a segítségnyújtást akkor is, ha a gyermek egyéb veszélyeztetettsége sem követhető nyomon, továbbá ha a család sem kér egyéb - az alapellátás körébe tartozó - segítséget.

A jelzőrendszer tagjai V. A jegyzői gyámhatóság

Ha gyermekbántalmazásra, elhanyagolásra utaló körülmények, jelek tapasztalhatók:

- köteles védelembe vételi **eljárást lefolytatni** és mérlegeli a védelembe vétel elrendelését,
- mérlegeli, hogy indokolt-e a gyermek családi környezetéből való azonnali **kiemelése** ideiglenes hatályú elhelyezés **elrendelésével**,

- **mérlegeli**, hogy indokolt-e a városi gyámhivatal **megkeresése** a gyermeknek a családból való hosszabb távú kiemelése érdekében,
- **mérlegeli**, hogy fennáll-e bűncselekmény alapos gyanúja, ez esetben köteles büntető **feljelentést tenni** Be. 171.§-a alapján.

A jelzőrendszer tagjai VI. A gyámhivatal

Ha gyermekbántalmazásra utaló körülmények, jelek tapasztalhatók,

- hatáskörébe tartozó intézkedéseket nem tartja indokoltnak, mérlegeli, hogy **védelembe** vételi eljárást **kezdeményez** a jegyzői gyámhatóságnál, vagy **megszünteti** az eljárást,
- mérlegeli, hogy indokolt-e a gyermek családi környezetéből való azonnali **kiemelése** ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésével, esetlegesen gyermek-elhelyezési **per indításával**,
- mérlegeli a **szülői felügyeleti jog** megszüntetése **iránti perindítást**,
- átmeneti vagy tartós nevelésbe vételi eljárást folytat le és szükség esetén elrendeli a **nevelésbe vételt**,
- mérlegeli, hogy fennáll-e bűncselekmény alapos gyanúja, ez esetben köteles büntető **feljelentést tenni** Be.171. §-a alapján.

Távoltartás (Be. 138/A. szakasz)

A távoltartás a terhelt szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozza. A távoltartás hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában megállapított szabályok szerint köteles

a) a meghatározott lakást elhagyni, és onnan a bíróság által meghatározott ideig távol maradni,

b) a meghatározott személytől, illetőleg e személy lakó- és munkahelyétől, az e személy által látogatott nevelési és nevelési-oktatási intézménytől, gyógykezelés céljából rendszeresen látogatott egészségügyi intézménytől, vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épülettől a bíróság által meghatározott ideig magát távol tartani,

c) tartózkodni attól, hogy a meghatározott személlyel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(2) Távoltartás a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén - feltéve, hogy a távoltartással elérni kívánt célok ezzel biztosíthatók - akkor rendelhető el, ha a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése nem szükséges, de - különösen a bűncselekmény jellegére, a terheltnek az eljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására, valamint a terhelt és a sértett viszonyára tekintettel - megalapozottan feltehető, hogy a lakókörnyezetben hagyása esetén

a) a sértett tanú befolyásolásával vagy megfélemlítésével megghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást, illetve

b) a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy a sértett sérelmére újabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el.

(3) Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, a távoltartás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.

(4) A távoltartás elrendeléséről a bíróság határoz. A határozatban a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a távoltartás alapjául szolgáló büntetőeljárást folytató nyomozó hatóságnál jelentkezzen.

(5) A bíróság a határozatot megküldi a sértettnek. Az ügyésznek a távoltartás elrendeléséről szóló határozatot akkor is meg kell küldeni, ha a távoltartás elrendelését a sértett, a sértett

törvényes képviselője vagy a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője [138/B. § (2) bek. d)-f) pontja] indítványozta.

(6) A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság vagy az ügyész, a vádirat benyújtását követően a bíróság a terhelt meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket.

Figyelembe kell venni a 2009. október 1-n hatályba lépett 2009. évi LXXII. törvényt, mely az ideiglenes megelőző távoltartás intézményét vezeti be a rendőrségi gyakorlatba. A törvény az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalát rendőrségi hatáskörbe utalja. Ennek végrehajtására kiadásra került az 55/2009. (XI.4.) BRFK intézkedés, mely alapján a kerületi kapitányságon kijelölésre került 8 fő kiadmányozásra jogosult rendőr, akik feladata a határozat helyszínen történő meghozatala. A rendőrség feladata a hozzátartozók közötti erőszak felmerülése esetén a helyszíni intézkedést követően annak vizsgálata, hogy az ideiglenes megelőző távoltartás intézménye szükséges-e. Minden esetben vizsgálni kell a bántalmazás előzményeit, az érintettek bántalmazás során tanúsított magatartását, az erőszak egyszeri, illetve ismétlődő jellegét, az erőszak helyszínén tapasztaltakat, a szemmel látható sérüléseket illetve azt, hogy kiskorú van-e a családban. Az elsődlegesen intézkedő rendőr a helyszínről tájékoztatja az ügyeletei szolgálatot, aki a vezető ügyeletes tájékoztatását követően gondoskodik a kiadmányozásra jogosult rendőr helyszínre küldéséről.

A kiadmányozásra jogosult rendőr a helyszínre érkezését követően tájékozódik a megállapított tényekről, majd az intézkedést átvéve a megelőző távoltartás vonatkozásában javaslatot tesz a kapitányság vezető ügyeletesére felé, aki a dönt a kérdésben.

Az ideiglenes megelőző távoltartás 72 óra időtartamra biztosítja a bántalmazó távoltartását, majd ezt követően 24 órán belül a Pesti Központi Kerületi Bíróságra küldi meg a keletkezett iratokat az elkövetés helye szerint illetékes kapitányság.

Annak ellenére, hogy az áldozatok leggyakrabban nők és gyermekek, a jogszabály nemcsak őket védi: minden bántalmazott kérheti a törvény alkalmazását nemétől és korától függetlenül.

A törvény a távoltartás két változatát tartalmazza. A bántalmazónak mindkét esetben el kell hagynia a közös otthont. Sem közvetlenül, sem kommunikációs eszközökkel nem érintkezhet a bántalmazottal és a családtagokkal.

2. A X. kerületi Rendőrkapitányság tevékenysége a Rendőrség családon belüli erőszakkal kapcsolatos feladatainak tükrében.

A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról a 13/2003 (III. 27.) ORFK Intézkedés rendelkezik.

A rendőri intézkedések gyakorlatának vizsgálata alapján a helyszínen elsőként intézkedő rendőrök az átlagosnál nagyobb figyelmet fordítanak az intézkedések szakszerűségére, a törvényesség betartására. Azokban az esetekben, amikor a családon belüli erőszak körébe tartozó cselekmények elkövetéséről érkezik bejelentés, a kerületi rendőrfőnökök haladéktalanul megjelennek a helyszínen. Jogsértés észlelése esetén - az elkövetett cselekményre tekintettel - a további jogsérelem, illetve a jogsértő magatartás folytatásának megakadályozása végett, az elkövető előállításáról - a törvényi feltételek fennállása esetén - a rendőr haladéktalanul gondoskodik.

Az elkövető szabadlábra helyezését követően a családon belüli erőszak áldozatának értesítése megtörténik, de ez nem minden esetben került megfelelően dokumentálásra a tavalyi évben.

Az eljárások során kiemelt figyelmet fordítanak a Bűnügyi és Vizsgálati Osztály munkatársai azokra a jogsértésekre, ahol a családon belüli erőszaknak kiskorú is szemtanúja volt. A

hatályos rendelkezések betartásával értesítik a gyermekjóléti szolgálatot, szükség esetén intézkednek a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A körzeti megbízotti állomány a látens jogsértések csökkentése érdekében a családon belüli erőszakkal érintett közösségek feltérképezését megkezdte, az ezzel veszélyeztetett családok életét folyamatosan figyelemmel kísérik. A körzeti megbízottak az intézkedések helyszínén, valamint a látókörükbe került családok esetében felvilágosító, tanácsadó tevékenységet folytatnak. Kerületi szinten a körzeti megbízottakon kívül a Bűnügyi és Vizsgálati Osztályok is eleget tettek értesítési kötelezettségeiknek.

A körzeti megbízottak munkakapcsolata a helyi gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal általában személyes ismeretségen alapul, kölcsönös tájékoztatásban, konstruktív javaslattételben, szükség szerint esetmegbeszéléseken történő részvétellel valósul meg, havi 1-2 alkalommal. A kapcsolattartás dokumentálására kiemelt figyelmet kell fordítanunk a 2009-as évben. Konkrét segítségkérés esetén rendőri jelentésben adminisztrálják a tett intézkedéseket.

Az Intézkedés 11. pontja értelmében a körzeti megbízottaknak félévente kell jelentést készítenie a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységéről, a jelentési kötelezettségnek a Kerületi kapitányság Körzeti Megbízotti Alosztály eleget tett.

Családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó bűncselekmények megalapozott gyanúja esetén a nyomozás elrendelése során kívül megtörténik. Minden esetben helyszíni szemlélet fogantatósanak, a magánindítvány és az orvosi látogatás beszerzésére haladéktalanul intézkednek.

Az Intézkedés 13. pontja szerint: "A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmény helyszínén a bizonyítás érdekében szemlélet kell tartani. Ennek során fel kell kutatni a bizonyítás eszközeit és azokat szakszerűen rögzíteni kell, különös tekintettel a közvetett tárgyi bizonyítékokra. A helyszínt lehetőleg videofelvételen is rögzíteni kell".

A 2009-as évben ezen esetekben a helyszíni szemle tevékenység elrendelésére intézkedés nem történt, azonban a szemlék megtartását mindenképpen nehezíteni fogja a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai Osztályának központosítása folytán jelentkező reagáló képesség csökkenése, mely a mindennapi munka során folyamatosan jelentkezik.

Az eljárási cselekményeket általában felkészült, tapasztalt kollégák vezetik, akik kellő empátiával, emellett pártatlanul és tárgyilagosan képesek viszonyulni az adott ügyben szereplő személyekhez, azonban a Budapesti X. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi és Vizsgálati Osztályain jelenleg kevés a szakmai tapasztalattal rendelkező munkatárs, ezért a személyi feltételek biztosítása esetekben sérelmet szenved.

A nyomozati cselekmények során a sértettek kíméletével, jogainak, érdekeinek figyelembe vételével járnak el, az áldozatoknak áldozatvédelmi segítséget is nyújtottak. Amikor nyilvánvaló az érdekellentét a szülő, a törvényes képviselő és a gyermek között, eseti gyám kirendeléséről gondoskodnak.

A Bűnügyi Osztály vezetője Déri-Szakonyi Edina rendőr őrnagy, távollétében Kovácsné Koós Judit rendőr százados havi, negyedéves rendszerességgel vesznek részt különböző megbeszéléseken a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival

A családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekményeket elkövető bántalmazóknál sok esetben szerepet játszik az alkohol. Az agresszivitás, tettegesség általában visszavezethető a bántalmazó - esetenként a sértettnek is - rendszeres, és a konkrét eseményt is megelőző alkoholfogyasztására, közülük sokan addiktív szenvedélybetegek is. Az értékelt időszakban

ismertté vált ügyekben viszonylag egy esetben fordult elő olyan, amikor az elkövető pszichiátriai kezelése vált szükségessé

Nem lehet maradéktalanul érvényre juttatni az Intézkedés 16/b pontjában meghatározott azon feladatok végrehajtását, amely előírja, hogy "a gyermekkorú vallomását pszichológus bevonásával, illetőleg speciális körülmények között, úgynevezett "gyermek-kihallgató szobában" kell felvenni", mert a kerületi Rendőrkapitányságon nincs jelenleg ilyen kihallgató helyiség.

A Körözési Szabályzat előírásaival összhangban, kiskorú eltűnése esetén minden esetben vizsgáljuk az eltűnést (szökést) kiváltó közvetlen és közvetett okokat, ezen belül a családon belüli erőszak lehetőségét, de az eltűntek túlnyomó része intézeti nevelt és többször kísérelt meg szökést. A kerületben elenyésző számú a családon belüli környezetből történő eltűnések száma, melyeknek legtöbbször kalandvágy, ideiglenes konfliktusok és tanulmányi eredményük az oka. A 2009-es évben ilyen eset nem fordult A kiskorú tartózkodási helyének megállapítása után, meghallgatás során a körözési előadó minden esetben vizsgálják a szökést, eltűnést kiváltó okokat, valamint azt, hogy bűncselekményt követett-e el, vagy áldozatává vált-e bűncselekmény elkövetésének, ezen belül a családon belüli erőszak lehetőségét is.

A vizsgált időszakban felvett meghallgatási jegyzőkönyvek formailag és tartalmilag megfelelnek a követelményeknek, az eltűnéshez vezető okokat maga a kiskorú is feltárja a meghallgatása során.

A D.A.D.A. programon túlmenően - igény szerint - a helyi általános és középiskolákban belügi témájú osztályfőnöki órák keretében bűnmegelőzési előadásokat tartunk diákoknak, pedagógusoknak és igény szerint a szülőknek.

Az áldozattá válás megelőzésének érdekében az írott és elektronikus sajtón keresztül tájékoztatja a lakosságot az elkövetési formákról, módszerekről, a megelőzés és a segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos feladatok kiemelkedő részét a 2007-es évben a Bűnügyi Osztály végezte. Az év folyamán foganatosított rendőri intézkedések magas száma, gyakorisága arra mutat, hogy a tárgykör a kapitányság illetékességi területén olyan problémát jelent, ami fokozott odafigyelést igényel.

A rendőri intézkedések helyszínei jellemzően a család közös élettere, közös lakás vagy valamelyik fél tulajdonát képező otthon. Kivétel nélkül minden esetben jellemző a rendezetlen családi viszony, a válás, az új élettárs el nem fogadása, vagy egy időben több partnerrel tartott viszonyból fakadó konfliktus, és az alkohol együttes hatása.

A 2009-es évben az alábbi bűncselekmények során vált nyilvánvalóvá a családon belüli erőszak :

Bűncselekmény típusa	Sértett neme és száma	Elkövető neme és száma	Az eljárás befejezése
Testi sértés	2 esetben 2 fiatalkorú fiú	2 esetben 2 felnőtt korú férfi	Mindkét ügyben vádemelési javaslat
Személyi szabadság megsértése	2 esetben 2 felnőtt korú nő	2 esetben felnőtt korú férfi	Vádemelési javaslat
Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása	1 esetben 1 gyermekkorú lány	1 esetben 1 felnőtt korú nő	Vádemelési javaslat
Kiskorú	7 esetben 5 fő	7 esetben 3 fő felnőtt	5 esetben vádemelési

veszélyeztetése	gyermekkorú fiú 4 fő gyermekkorú lány 1 fő fiataalkorú lány	korú nő és 4 fő felöltt korú férfi	javaslat 2 eset folyamatban van
Garázdaság	4 esetben 2 fő fiataalkorú fiú 2 fő fiataalkorú lány	1 esetben 1 felöltt korú nő 3 esetben felöltt korú férfi	3 esetben vádemelési javaslat 1 eset folyamatban van.

A kapitányság a jelzőrendszer tagjainak a 2009-es évben 27 esetben tett jelzést az érintett témában, a jelzőrendszer tagjaitól 3 esetben kapott feljelentést kiskorú veszélyeztetése tárgykörben. A feljelentések során a nyomozás elrendelésére sor került, valamennyi esetben a nyomozás folyamatban van.

Budapest, 2009. november 6.

Tisztelettel:

**Déri-Szakonyi Edina rendőr őrnagy
Bűnügyi osztályvezető**